...СС-эй ЦК-да уулзалга болобо

...ЦК-гай урялаар Со... ерээд байhан Ал...ональна сүлөөрэлгын ...партийн делегацитай ...эй КПСС-эй ЦК-да ...лобо.

...лгада КПСС-эй ЦК-...н секретарь Л. И. ...ССС-эй ЦК-гай Пре...зидиумэй гэшүүд ба секретарьнар Н. В. Подгорный, М. А. Суслов, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүд Н. М. Пегов, И. В. Спиридонов гэгшэд хабаадаа.

Алжирай талаhаа энэ хөөрэлдөөндэ ФНО-гой политбюрогой гэшүүн О. Б. Махджуб (делегацийн толгойлогшо), ФНО-гой ЦК-гай гэшүүд А. Яхья, М. Хашем, М. Мазузи, Л. Дерраджи, М. Раис гэгшэд хабаадаба.

КПСС-эй ба ФНО-гой түлөөлэгшэдэй уулзалга үнэн зүрхэнэй, хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

* * *

Мүн энэл үдэр КПСС-эй ЦК-гай Президиум Алжирай Национальна сүлөөрэлгын фронт гэжэ партийн делегацийн хүндэлэлдэ обед эмхидхээ.

(ТАСС).

...ХЭРЭГЭЭР ОШОБО

...майн 17. (ТАСС). ...Гадаадын хэрэгүүдэй ...А. Громыко албанай ...ан хоногто аяншал...р Анкара ерэбэ.

Гадаадын хэрэгүүдэй ...сан Ишык ба бусад ...өөлэгшэд А. А. Гро...ийн удэшэжэ ошол...дые аэродром дээрэ

Л. Б. Шастри, А. Н. Косыгин Ленинград ошоод бусаа

ЛЕНИНГРАД, майн 17. (ТАСС). Индийн Премьер-Министр Лал Бахадур Шастри, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин майн 17-ной үглөөгүүр КПСС-эй XXII съездын нэрэмжэтэ металлическа заводто хүрэhэн байна.

Предприятийн директор А. А. Грудцев хани барисаата Индийн захилнуудые коллективэйнгээ дүүргэдэг тухай айлшадтаа хөөрэбэ. Правительствануудай толгойлогшонор үйлэдбэриинь технологитой танилсаад, энэ заводто практика гаража байhан Индийн мэргэжэлтэдтэй уулзаа.

Тиигэhэнэй hүүлээр Лал Бахадур Шастри, А. Н. Косыгин, эдэнийе удэшэжэ ябалсаhан хүнүүд Смольныйдо орожо, В. И. Ленинэй таhалгатай танилсаа.

Лал Бахадур Шастри Киев ошобо

ЛЕНИНГРАД, майн 17. (ТАСС). Индийн Премьер-Министр Лал Бахадур Шастри Ленинградтай танилсажа дүүргэд, мүнөөдэр Киев ошохоор мордоо.

Индийн премьерые СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гэшүүн В. С. Толстиков, Ленинград хотын ажалшадай депутадуудай Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Я. Исаев, Ленинградай сэрэгэй округой сэрэгүүдые командалагша армийн генерал М. И. Казаков болон бусад тушаалтад удэшэбэ.

* * *

КИЕВ, майн 17. (ТАСС). Индийн Премьер-Министр Л. Б. Шастри, тэрэнийе удэшэжэ ябалсаhан хүнүүд мүнөөдэр удын хойто тээ Украйнын нийслэл—Киев ерэбэ.

Турцида А. А. Громыкын ошоод байhан тухай

...майн 18. (ТАСС). ...Гадаадын хэрэгүүдэй ...А. Громыко Турцийн ...рэгүүдэй министр Ха...хөрой хоорондо улас...рим асуудалнуудаар үсэгэлдэр хөөрэлдөөн болоо. Тиихэ үедэнь Совет орон Турци хоёрой хоорондын харилсаае хүргжөөлгын асуудал гараhан байна. Хөөрэлдөөниинь хани ёhоной оршон байдалда үнгэрбэ. Үсэгэлдэр удэhөө хойшо А. А. Громыко, тэрэнийе удэшэжэ ябалсаhан хүнүүд Ататюркын мавзолейдэ ошожо, венок табяа. Тиигэhэнэй hүүлээр совет айлшад Кемалий Ататюркын музейтэй танилсаа. Хүндэтэ айлшадай дабтартэ А. А. Громыко иигэжэ бэшэбэ: «Турок арадай элитэ мэлэзжэ вождь, Совет орон Турци хоёрой хоорондын хани барисаанай үндэhэ hуурийе агууехэ Ленинтэй хамта табиhан Кемалий Ататюркын дурасхаалые совет хүнүүд ёhолон хүндэлдэг».

...ТНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

42-дохи жэлээ гарана.

...УРЯАД ҮНЭН

...эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

...6 (10793) | 1965 оной майн 19, среда | Сэн 2 мүнгэн

АМЖАЛТАТАЙ ЯБЫТ, НҮХЭД!

(Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмын театр Монголой Арадай Республика мордобо)

Совеетскэ Союз Монголой Арадай Республика хоёрой хоорондохи культурна хани харилсаанай хэлсээнэй ёhоор, Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмын театрайхнд ахаа дүү Монгол орон ошобо. Энэ гастроль мүнөө жэлдэ бэелүүлэгдэхэ культурна хэмжээнүүдэй нэгэн болоно.

Монголой драмын театрай байшан соо майн 20-до К. Тренневэй «Любовь Яровая» гэжэ зүжэгөөр Буряадай артистнуудаа хилын саанахи аяншалгаяа эхилхэ. Поэт Ц-Б. Бадмаев энэ пьесые ородhоо оршуулаа, найруулан табигшань А. Д. Никитин, уран зурагшань Буряадай АССР-эй арадай уран зурагша Б. Б. Чернутов. Любовь Яровая болижо артистка Н. Цыбжитова, комиссар Роман Кошкиной рольдо Ц. П. Пурбуев наадана.

Энээнэй удаа Ц. Шагжинай «Хабарай дуун» гэжэ зүжэг харуулагдаха. Гушаад оной үеэр Буряад нютагта үндэhэн хубилалта — хүдөө ажахые социалис замда оруулжа байhан үе саг энэ пьесэ соо харуулагдана. Буряадай АССР-эй искусствын габьята ажал ябуулагша Б. Аюшин энэ зүжэг найруулан табиба, Н. Манилов шэмэглэн зураба. Удаань «Дошхон басага номгоруулга» гэжэ Шекспирэй комеди табигдаха. Поэт Ц. Галсанов энэ пьесые ородhоо оршуулба. Ц. Ц. Цыренжапов найруулан табиба, РСФСР-эй арадай уран зурагша А. Тимин шэмэглэн зураба.

Россий Федерацийн арадай артист Вл. Халматовай зохёоhон «Базарай бүлэ» гэжэ пьесэ мүнөө үе сагай байдалда зорюулагданхай. Тэрэ Монголой ажалша малшадта харуулагдаха.

Монголой нислэл хото Улаан-Бааторай ажалшадта эдэ зүжэгүүдые харуулхаhаа гадна театрай артистнууд хүдэлмэришэдтэй, ажалша-малшадтай, алба хаагшадтай, уулзаха юм.

Майн 29-дэ Буряадай драмын театрай артистнууд Чойбалсан город ошожо, гурбан үдэр соо зүжэгүүдые табяад, нюнийн эхеэр Хэнтэйн аймагаар ябаха түсэбтэй.

Манай орон МНР хоёрой хоорондохи хани барисаан бүхы таланаа улам үргэдэжэ байна. Монголой драмын театрай артистнууд манай республикада гастрольдо ерээ hэн. Энэ театрай табиhан «Отелло», «Сүхэ Баатар» гэжэ зүжэгүүдыень манай городой ажалшад ехээр hонирхон хараhан байха.

Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмын театрай коллективэй Монгол орон аяншалга хадаа улам үргэдэжэ байгаа культурна хани харилсаанай гэршэ мүн болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буряад драмын театрай бүлэг артистнууд Монголой Арадай Республика ошохыгоо урда тээ.

А. ИСТОМИНОЙ фото.

...ГРОТЕХНИКЭТЭЙ БАТААР НҮХЭСЭБЭЛ, АБТАХАЛ ХЭЭЭЭШ БАЯН УРГАСА

...шүүрэй, Улаан-Үдын хүдөөгэй, Прибайкалийн, Кабанскын аймагуудай ажахынууд шэниисын тарилга дүүргэбэ

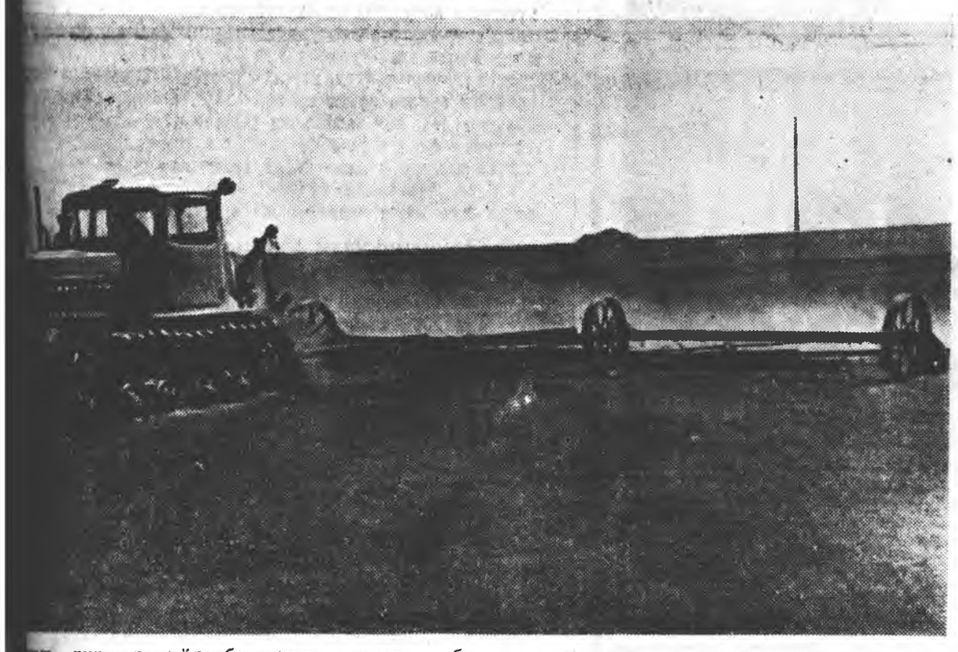

...тын туршалга-үйлэдбэрилгын ажахын гурбадахи отделениин механизаторнууд эртын ...дүүргээд, ургасаяа харуулhалжа эхилбэ. Мүнөө үедэ шэниисын полинууд борнойлогдо...ө үбhэнhөө сэбэрлэгдэнэ. Энэ хүдэлмэрийне тракторист Николай Жамбалов дүүргэдэг. Зураг ...нисэ таригдаhан полинууд борнойлогдожо байна.

А. НАГАСЛАЕВАЙ фото.

ТАРИЛГАЯА БОРНОЙЛНО

ОРОНГО. (Телефоноор абтаба). КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэрээр зоригжоhон манай колхозой гэшүүд урда жэлнүүдтэ орходоо бүри эршэтэйгээр, зориг дээрээ зориг орожо, энэ жэлдэ баян ургаса абахаар тэмсэнэ. Колхознай эртынгээ тарилгые майн 8-да дүүргээ hэн. 2410 гектарта шэниисэ, 515 гектарта хара таряа, 160 га горох таряабди. Мүнөө обёос тарижа эхилээбди. 470 га газарта тэрэ таригдаха.

Тарилгын үедэ поли, сабшалан дээгүүр ябажа, ажал хүдэлмэриин ябаса, илангаяа тэрэнэйнь шанарые шалгадаг байгаабди. Тарилгын халуун хаhа соо манай механизаторнууд бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн, тарилгаяа богони болзор соо, hайн шанартайгаар дүүргэхэ гэhэн зорилготойгоор ажаллаа. Дүүргээшье. Бүхы юумэн бултта жэгдэ hайн байгаа гэхын аргагүй. Шалгаад, хараад үзэхэдэ зарим газарта ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг зонууд али олон үзэгдэнэ. Жэшээнь, Эбэр Булаг гэжэ газарта 40 га газарые трактористе Попов хахалхадаа муугаар, далантайгаар элдүүрилээ. Тэрэниень голожо, дахин шэнээр хахалуулаа hэмди.

Үрhэеэ тариhанай hүүлээр, ургамалай бултайжа байха үедэ борнойлжорхиходо, элдэб бүртаг үбhэн үхэдэг. Мүнөө хоёрдохи бригадын Леонид Цыреновэй агрегат 200 гектар тарилга борнойлоод байна. Иигэжэ бүртаг үбhэнhөө hаргылэн, бүхы тарилгаяа борнойлхо зорилготойбди.

Түрүүшын тариhан шэниисэ нилээд үндэр болошоо. Арбаад сантиметр үндэртэй хэлхы газараа хушаа. Тарянай ургаса элдүүрилгэ, харуулhалгын лэ хүсэн ха юм даа.

Мүн хабар эртээнhээ эхилээд поли, сабшалан дээрээ наг шэбхэ гаргажа эхилээ hэмди. Мүнөө тэндээ 5000 тонно наг шэбхэ зөөгөөд, бүхыдэнь тараагаад байна. 600 га сабшалан, 100 га тарялан уhалгдаа.

Майн 20-до кукуруза тарижа эхилхэмнай. 50 гектар газарта энэ үнэтэ ургамалые тарихабди. Кукурузынгаа 95 га газарые уhалаад байнабди. Уhалуурийн 3 звено эндэ хүдэлнэ.

Оронгынхид энэ жэл баян ургаса абаха байhандаа этитэнэ.

Г. САНЖИЕВ,
колхозой парткомой секретарь.

ЭДЭБХИТЭДЭЙ ТУhАЛАМЖААР...

...(Телефоноор абтаба). ...ын талын ажахы...гэ тарилга хахадла...ихиднай энэ шуха...өө hаял жэгдэрэн ...дэрээ тарилгын ябаанар бараг hайн ...орно-тарян ажалай ...партийно-гүрэнэй ...уhалха постнууд эм... Тэрэнhээ гадна ...ааанай хүдэлмэри...тэ эдэбхитэд олоо... Жэшээнь, «Комсо...хоздо энэ шалгалта...хүтэлбэрилэгшэдhөө ...эй үйсэдкомой түрүүлэгшэ Намсараевич Ду...ын бүлэгые даагша ...евич Ширапов, ай...ой Советэй депута...на.

«Комсомольский» совхозо ...ерээб. Мүнөө тэндэ ...ан гектар газар та...эн болгогдоо. hая...4 агрегат ажаллажа ...ө түрүүшынхээ лу...лго хоёр суг хэрэг... Энэнь тон hайн, ...й байшоо. Ута үндэ...ө...оотой тэмсэхын ту...доо хэрэглэгдэнэ. ...ийнhоо араатай ка...ыгоообди.

...ой главна агроном ...ан эдэбхи үүсхэлтэй...технолог мэтэ ажал... трактористнуудта ..., плуг, сеялкэнүү...лсажа ябадаг зан...нуудай ажалай ту...лөөhэн hайн. Үдэр бүриин даабари дүүргээд ябахадань тэдэнэртэ ехэ түлөөhэн үгтэнэ. Хэрбээ голодоhо гаргабалнь, тиимэ нэмэлтэ гүлөөhынь хаhадаг гү, али орой үгэхэгүйгөөр тогтоогдоhон. Энэнь ехэ нүлөөтэй. Мүнөө дээрэ агротехникын эрилтые хазагайруулха, голодоhо гаргаха хүнүүд эндэ дайралданагүй.

Зүгөөр «Коммунизм» колхоздо ажалай эмхидхэлэй hула дээрэhээ халуун хүдэлмэриин үедэ трактористнууд болон жолоошодой архидаха, хэдэн үдэр ажалhаа гаэгдэхэ ябадал үзэгдөө. Энээнэй түлөө жолоошон Доржиев нухэдэй сүүдэр хэhөэгдэ, жолоошон Климовэй автомашинада ябаха эрхэнь хаhагдаа. Сеялкэшэд, трактористнууд мүн лэ зэмэлэгдээ.

Нарhатын совхозой 4-дахи фермэдэ түрүүшэтөөр агротехникын эрилтые сахихагүй баримтануу гараhан. Тэрөөгтөөр хэмжээн абтажа, мүнөө тиимэ юумэн үзэгдэхээ болёо.

Хабарай тарилгын хүдэлмэрийне hайн шанартайгаар үнгэргэхэ гэжэ хаа хаанагүй оролдоно. Энээндэ арадай хинагшад ехэ туhална.

Б. РАДНАЕВ,
Яруунын аймагай үйлэдбэриин управлениин главна агроном.

МЕХАНИЗАТОР БҮХЭН ХАРЮУСАЛГАТАЙ

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэри бэелүүлэн, энэ жэлдэ манай совхозой хүдэлмэришэд нютагайнгаа байгаалийн эрхэ байдал харалсажа, хабарай тарилгын болзор болон агротехникые өөhэдөө мэдээд лэ тодорхойлhон байнабди. Эртын тарилгада майн эхээр ороод, тэрэнээ үглөө мүнөө дүүргэхээ байнабди. Хамта 4400 гектарта эртын тарилга хэгдэхэнь. Шэниисэ гол түлөб нарин зуруудтайгаар, хэрөөhэлүүлэн таринабди.

Хабарай тарилгын хүдэлмэридэ механизаторнууднай булгадаа тооной эдэбхи үүсхэлтэйгээр, урагшатайгаар ажаллана, халаан бүриингөө даабари дүүргэнэ, үлүүлэн дүүргэнэ. Жэшээнь, Константин Белых, Анатолий Гармаев гэгшэдэй тарилгын агрегадууд үдэртөө 24 гектар тарихын орондо 44—50 гектарта хүргэнэ.

Совхозоймнай бүхы тракторно-тарян ажалай бригадануу ажахын тоосоондо оруулагданхай. Тиимэhээ механизатор бүхэн hайн шанартайгаар ажаллажа, баян ургаса абахын түлөө шармайн оролдоно. Голодоhо гаргашадай дайралдабал, бригадын гэшүүд өөhэдөө хэмжээ абадаг. Түсэбөө гадуур ургаса абабал, тэдэнэр нэмэлтэ түлөөhэндэ хүртэхэ байна бшуу. Мүн ажахын тоосоондо ороhон бригадын механизаторнууд горючи, тоhодохо зүйлнүүдээ, запчастьнуудаа гамтайгаар гаргашалхые, бүхы хүдэлмэреэ үргэлжэдэнь оньhожоруулхые хүсэдэг байна.

Газарай хүрьhэ hалхинда гэмтээлгэхэгүйн тула hоломоной үзуурые дисктэй лущильнигаар элдүүрилээд, нэгэн доро тарилга хэдэг шэнэ агрегат түрүүшынхээ хэрэглэжэ байнабди. Мүнөө тиимэ шэнэ агрегадаар 118 гектарта тарилга хэгдэнхэй.

Сабшалан уhалха, үтэгжүүлхэ, шулуу шохойhоо сэбэрлөхэ хүдэлмэридэ луговодуудай 10 звено ябана. Мүнөө бүлүүр станцяар 240 гектар сабшалан үндалуулагдаа. Луговодууд мүн сабшалангай газар даанхай.

Тиигэжэ механизаторнууд, луговодуудай булта ажал хэрэгтээ өөн ёhоор хандажа, ороohо тарянай, үбhэ ногооной баян ургаса абаха гэжэ шанга тэмсэлдэ оролсонхой.

Б. ГОМБОЕВ,
Хурамхаанай совхозой главна агроном.

СОШОРДОМО ДОХЁО

ХЭЗЭЭ УhАЛАГДАХА ТАРЯАЛАН БЭ?

Хяагтын аймагай зарим колхозуул тарялан, сабшалангаа уhалха хүдэлмэридэ тон харюусалгагүйгөөр хандана. Жэшээнь, Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоздо газар уhалха дүрбэн звено ажаллана. Мүнөө 497 га тарялангай ороидоол 30 гектарыень уhалаад байна.

Сүхэ голой уhан уhалуурийн системэдэ ороногүй гэед эндэхи хүтэлбэрилэгшэд шалтаг урдаа барина. 493 гектар сабшалангай миил 90 гектарыень уhалаа. Эндэ хоёр бүлүүр станци бии гэжэ тоологдодог аад, нэгэниньшье хүдэлгэдэнэгүй. Тарялан ба сабшалангаа үтэгжүүлхэ гэжэ hаналаа табинагүй. Сабшалан дээрэ 2604 тонно, тарялан дээрэ 5000 токно наг шэбхэ гаргагдаhан нэрэтэй аад, тэрэнь ороидоошье тараагдаагүй байха юм.

«Дружба» колхоздо мүн лэ бүлүүр станцинууд мартагдашанхай. Газар уhалагшад хэhэн ажалайнгаа түлөө хэды шэнээн салин абахабиби гэжэ хүсэд мэдэнэшьегүй. Тэдэнэртэ нэмэлтэ түлбэри тогтоогдоогүй байха юм. Уhалуури дээрэ ороидоол 12 хүн хүдэлнэ.

Хүдэриин совхоз түсэбэй ёhоор 1680 га сабшалан уhалха ёhотой аад, 180 га уhалаад байна. Бүлүүр станцяар 180 га тарялан уhалхын орондо, ороидоо 10 га уhалаа. 50 га сабшалан уhалха ёhотой аад, бүри юушье хээгүй байха юм.

Погранична совхоздо луговодуудай 5 звенотой миил гурбаниинь ажаллана нэрэтэй. Совхозой 3-дахи отделениин луговод нухэр Дансорунов мүнөөшье хүрэтэр тарялан, сабшалангаа уhалжа эхилээдүй. Үбэлэй сагта поли, сабшаландаа наг шэбхэ зөөдэг аад, мүнөө тэрэнэйшье болишоод байна. Түсэбэй ёhоор 1600 тонно наг шэбхэ зөөхэ ёhотой аад, 1086 тонно зөөгөөд байна. Сафроновой звеногой участогта бетоноор плотина баригдаhан аад, ханааб хүсэд малтагдаагүй дээрөhээ тэрэнь хүдэлнэгүй. 200 га сабшалан уhалагдаха ёhотой аад, мүнөөшье болотор уhалагдаагүй байна. Эндэхи бүлүүр хоёр станциин нэгэниинь лэ хүдэлнэ. Поли, сабшаландаа гаргаhан наг шэбхэ тараанагүй. Поли, сабшалангhаа баян ургаса абахаа hанабал, ойрын саг соо бүхы байhан дутуу дундануудаа усадхаха бэзэ гэжэ hанагдана.

И. ЕЛАЕВ.

ШЭНИИСЫН ХЭЛХЫ БҮЛТАЙБА

БЭШҮҮР. (Телефоноор абтаба). Колхознай майн 13-да 7 мянган гектарта шэниисэ тарижа дүүргээ. Шэниисэ бүхыдөө хэрөөhэлүүлэн, нарин зуруудтайгаар таригдаа. Үшөө 200 гектар шэниисэ уhалагдадаг газарта таригдаха юм. Мүнөө үедэ саахарай свёкло, кукуруза тарихаар бэлдэжэ байнабди.

Энэ хабарай хэды хүйтэншэгшье байгаа hаань, бидэнэр тарилгаяа эртэ үнгэргөөбди. Тиихэдээ алдуу хэгүйбди гэжэ hанагдана. Юуб гэхэдэ, эртэ тариhан полидомнай түрүүшын хэлхы гаража, ногооороод байна. Мүнөө газар ехэ хаташоо, шиир байхагүй. Ороой хаягдаhан тарян ургангүй удаан хэбтэхэдээ болохо.

Байгша ондо хөзөө хэзээнэйхиhээ ехэ аргал шэбхэ поли, сабшалан дээрээ гаргажа байнабди. hүүлэй мэдээгээрполи дээрэ 6570 тонно, сабшаланда 2016 тонно шэбхэ гаргагдаа.

Мүн тарялан, сабшалан уhалагдана. Колхозоймнай гэшүүд 120 гектар сабшалан үтэгжүүлжэ, 620 гектар нэгэ дахин ундалуулаад байнхай.

Н. ЮМСУНОВ,
«Дружба» колхозой түрүүлэгшэ.

ХАХАД ЖЭЛЭИ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГДЭЭ

ПЕТРОПАВЛОВКА. (Телефоноор абтаба). Мал шахан таргалуулжа гүрэндэ тушаадаг Зэдын совхозойхид hайнаар ажаллажа, хахад жэлэйнгээ түсэб майн 10-да дүүргэбэ. Хамта 560 центнер шахан гүрэндэ тушаагдаа. Бүхы тушаагдаhан малай дүрбэнэй нэгэ хубй тарган сэгнэлтэтэйгээр абтаhан.

Илангаяа ехэ амжалта совхозой гахайшад тушаанхай. Ахалагша гахайшан В. Григорьев, гахайшад Валентина Ширеторова, Ангелина Павлова гэгшэд апрель hарэ соо даадаг гахайнуудайнгаа шэгнүүрые тус тустань хоногой 650 граммаар нэмэгээ. Гахайнуудые иигэжэ таргалуулхадаа тэжээлынь hайнаар бүйлдүүлжа үгэнэ. Нэгэ гахайда үдэртэ 6 килограмм тэжээлэй единицэ гаргашалагдадаг. Мүн минеральна тэжээл, биостимулятор хэрэглэгдэнэ.

В. КЛОЧИХИН.

ЖАРГАЛТАЙШ, АННА

Хорин жэлэй саада тээ аюулта дайнай хара утаа уняарай алтан шаргал нара халхалхаяа болижо, арад түмэнэй одоо амгалан тунгалаг агаараар ажилаг, ан-бүн гэед байhан тэрэ хабарай hайхан сагта түрэhэн хүн ямар жаргалтайб даа!

Мүнөө Анна Смолина эгэл хорин наhа хүрэбэ. Совет арадай Агууехэ Илэйтын сасуутан—жаргалтайл байнаш даа. Анна. Шинин, шинин үетэнэй зол жаргалай, сүлөөтэ байдалай түлөө хорин жэлэй саада тээ совет сэрэгшэд ами наhаяа гамнангүй тулалдажа, иналта асараа. Энээнийе hанажа ябаарай, Анна.

Комсомол басагын Анна Смолина энээнийе мартанагүй. Өөрынгөө оролдосотой ажалаар тэрэнийе яhала харюулжашье ябана. Торийн совхозой Хуурайн фермэдэ хоёрдохи жэлэй hаалинаhаар хүдэлхэдөө, ходол түрүү зэргэдэ ябаа hэн. Мүнөө жэлэй 4 hарада хамта 11 мянган килограмм гэхэ гү, али үнээн бүриhөө дунда зэргээр 570 килограмм hу hаанхай. Үбhэ тэжээлэй хоморцог, бэлшээриин хүсэд hайн болоогүй энэ үедэшье үнээн бүриhөө үдэрэй 8 килограмм hу алгадгүй hаана. «Меричка», «Зайка» үнэдынь үдэрэй 10—11 килограмм hу үгэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Анна Смолина.

М. НАМЖИЛОВ.

Зэдын аймаг.

ХОНИН АЖАЛАА ХҮГЖӨӨХЭ АРГА

ХОНИН АЖАЛ ашаг олзо ехэтэй hалбари юм. Тиимэhээ республикымнай ажахынууд хони үсхэбэрилхэдөө нооhо, мяха ехээр абахын гулада эгээл hайн арга дүршэлнүүдые хэрэглэхэ, шадаал hаа хямда сэнтэйгээр продукци абахые оролдохо зэргэтэй. Энэмнай ямар аргаар гүйлгадахаб гэбэл, племенной худэлмэри hайнаар эрхилхэ болонобди.

Племенной худэлмэри гээшэмнай нэн түрүүн хонидой үүлтэрые hайжаруулха, нарин нооhотой хонидые үсхэбэрилдэг болохо гэhэн удхатай бшуу. Тиимэ хонид манай республикын эрхэ байдалда тааража удэхэ, тиимэ хонидhоо олон хурьгад абтажа, нооhон ехээр хайшалагдаха байна.

hүүлэй жэлнүүдтэ республика доторнай хонидой үүлтэрые hайжаруулха талаар ехэ худэлмэри ябуулагдаhаниинь арсалтагүй. Гол түлөб энэ худэлмэри 1951—1952 онуудhаа эхилээд ябуулагдажа байгаа юм. Урдань манай республика дотор нарин нооhотой, hайн үүлтэрэй хусанууд байгаашьегүй hэн. Ондоо областьнуудhаашье асарагдажа хэрэглэгдэггүй байгаа. Энэ ушарhаа хонидой үүлтэр hайжаруулха худэлмэри муугаар эрхилэгдэдэг байhан. Энэнь юугаар тэршэлэгдэнэб? 1952 ондо тооложо гаргахада, республика доторнай нарин нооhотой хонид бүхы hүрэгймнай миил 1,5 процентнь болодог байгаа. Нарибтар нооhотой хонид 16,7 процент, шэрүүбтэр нооhотойнь 45,2, шэрүүн нооhотой хонид 36,6 процент болодог hэн. Эгээл тиимэhээ бүхы хонидой 82 процентнь муу нооhотой байгаа.

Мүнөө үедэ ямар болооб гэд харяябди. 1964 ондо бонитировко хэхэдэ, манай республикын бүхы хонидой 75—80 процентнь нарин нооhотой болоhон байна. Үүлтэр hайжаруулха талаар угаа ехэ худэлмэри ябуулагдажа байhаниинь энээнhээ элирнэ. Мүнөө ажахынуудта hайн үүлтэрэй, нютаг нугадаа тааража үсхэбэрилэгдэдэг хонид бии болонхой. Гэбэшье олохон ажахынуудта хонидой үүлтэр hайжаруулха худэлмэри үшөөл хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. Зарим колхоз, совхозуудта үүлтэр hайжаруулагдахаhаа байтагай, муудажа байна. Жэшээлхэдэ, Баргажанай аймагта мүнөө үедэ шэрүүбтэр нооhотой эхэ хонид 6,3 процентнь болоно. Тиихэдэ иимэ хонид, эмэ тулгэнүүдэй дунда үшөө олон, тэдэнэйнь 10,3 процентнь шэрүүбтэр нооhотой юм. Эндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ колхозо 644 толгой эхэ хонид шэрүүбтэр нооhотой байгаа. Яруунын аймагай Нарhатын совхозо баhал иимэ байдал үзэгдэнэ.

Энэмнай юу гэршэлнэб? Шэрүүбтэр нооhотой хонид жэл бүри үсөөржэ байхын орондо олошорно. Племенной худэлмэриин hулаар табигдаhан дээрэhээ эдэ ажахынуудта нарин, нарибтар нооhотой хониноо шэрүүбтэр нооhотой, үүлтэр муутай түл абажа тулжүүлнэ гээшэ. Саашадаа нигэжэ байха болоо hаамнай, хонин hүрэгнай нооhоной гоо талаар шанараа муудуулха бшуу.

ЗООТЕХНИК ХҮН нэн түрүүн хонидойнгоо hүрэг соо ороходоо нооhоной шанараа хараха, нарин нооhотой хонид хэр олошоржо байнаб гэжэ hонирхохо ёhотойшье. Зүгөөр манай республика дотор бүхы ажахынуудта бонитировко хэгдээшьегүй hаань, зарим тоо дурдамаар. Үнгэрhэн жэлдэ нарин нооhотой 315,5 мянган эхэ хонид, 93,4 мянган эмэ тулгэнүүд нооhоной гоо шанараар илгагдаhан. Тиигээд эдэ хонидой 5,1—7,2 хүрэтэр процентнь эрхим hайн нооhотойдо тоологдоhон, 20,9—23,2 хүрэтэр процентнь нэгэдэхи класста орохон, 12,1—15,8 процентнь хоёрдохи классай, 57,5—58,2 процентнь гурбадахи классай байгаа.

Энээнhээ юу тодорхойлогдооб гэбэл: эгээл hайн шанарай, мүн нэгэдэхи класста орохо нооhотой хонид республикадамнай үшөөл үсөөн, гурбадахи класста орохо нооhотой хонидой олон байhаниинь элирнэ.

Бүхы дээрээ нарибтар hайн нооhотой эхэ хонид, эмэ тулгэнүүд республика доторнай 111 мянга тоологдоно. Энэмнай ажахынуудай ёhотойл үүлтэртэ гол hүрэгынь болоно. Нютаг бүридэ тааража үсхэбэрилэгдэдэг, нооhо ехээр үгэдэг хонид мүн. Иимэ хонидтой байhан ажахынуудта зоотехническэ худэлмэри hайнаар ябуулагдаха ёhотой. Нарин нооhотой дээдэ класста орохо хонид өөрын номертой байха, хэды шанаэн нооhоной хайшалагдаhаниинь, ямар шэгнүүртэй байhаниинь ходоо тэмдэглэгдэжэ байха зэргэтэй. Хонин бүхэндэ карточка хэхэ хэрэгтэй. Иимэ хонидой дунда племенной худэлмэри ябуулха гээшэмнай зоотехнигэй анхарал оролдолгын, тэрэнэй үүсхэлтэ хэрэг болоно. Тэрэнэй урда иимэ эрилтэ табигдананшье.

Зүгөөр бусад олон ажахынуудай зоотехниг үүд нютагтаа тааража үсхэбэрилэгдэдэг үүлтэртэ хонидые олошоруулха гэжэ оролдоггүй. Ажалайнь хүнгэниие харана гээшэ ха. Бонитировко хэгдэжэ, хонидые нооhоной шанараар класста оруулхада, гурбадахи класста орохон хонидой тоо бүри олон гэжэ дээрэ хэлэhэн байгаабди. Тиимэ хонид нютагай эрхэ байдалда даданги бэшэ, шанар муутай нооhотой юм. hайнаар эдеэлүүлжэ байгаашье hаа, нооhониинь ондоо болодоггүй. Харин нэгэдэхи классай, үшөө дээдэ үүлтэрэй хонидые hайнаар эдеэлүүлээд hайхада гансахан мяхалиг, томо бэстэй болодог бэшэ, мүн нооhо ехэтэй болоно.

Хонин hүрэгтэ шанаргүй нооhотой, үүлтэрэй шэнжэгүй хонидые байлгажа, тэрэниие олошоруулжа болохогүй. Имагтал зоотехническэ худэлмэриин муугаар ябуулагдадаг ажахынуудта иимэ байдал тохёолдоно. Жэл бүри хонидынь нооhоной шанараар hайса илгагданагүй, класста оруулагданагүй ха юм даа. Хонин ажалые иимэ хайша хэрэгээр эрхилхэдэ саашадаа hайн юумэн үзэгдэхэгүйдөө болохо. Энээнhээ болоожо hайн үүлтэрэй хонид дахин hөөргөө муудажашье магад.

НЁДОНДО бонитировко хэхэдэ, зарим аймагуудай ажахынуудта нарин нооhотой эхэ хонидhоо муу үүлтэрэй хурьгадай абтаhаниинь элирээ. Жэшээлхэдэ, Мухар-Шэбэрэй аймагай ажахынуудта гурбадахи классай нарин нооhотой эхэ хонид бүхы hүрэг соонь 52,8 процентнь тоологдоhон байгаа. Теэд эдэ хонидhоо абтаhан тулнуудынь нооhоной шанараар hайжараагүй байшоо. Баргажанай, Яруунын аймагуудта, бусад управленинүүдтэ абтаhан тулнууд баhал тиимэ.

Хонид нооhоной шанараар класста оруулагдахадаа hайнаар шэнжэлэгдэхэ ёhотой. Класста оруулха гэжэ миил юрэнхыдэнь хэлэнэ бэшэбди, харин тэрэмнай хонидой нооhоной шанар, махабаднь али али талаhаа харагдажа, бонитировко хэгдэhэнэй удаа тодорхойлогдодог. Энэ худэлмэри үнгэргэлгэдэ мэргэжэлтэд харюусалгатайгаар хандаха үялгатай.

Нооhоной шанарай талаар олон янзын класста ородог хонид нэгэ адли харуулха, эдеэлүүлгэдэ байхадаа ондо ондоо хэмжээнэй нооhо үгэдэг юм. Дунда зэргээр гаргахада, эгээл hайн нооhотой хонид толгой бүриин 3,52 килограмм, нэгэдэхи классайхинь — 3,12 килограмм, хоёрдохи классайхи —2,48 килограмм, гурбадахи классай хонид 2,35, дүрбэдэхи классайхи—2,16 килограмм, табадахи классай нооhотой хонид 1,51 килограмм нооhо үгэнэ гэжэ тодорхойлогдоо. Зарим ажахынуудта hайн нооhотой хонид энээнhээ ехэ нооhо үгэнэ. Жэшээлхэдэ, Ивалгын, туршалга-үйлэдбэриин ажахыда тиимэ хониноо 4,5—5,1 хүрэтэр килограмм, Борьёогой совхозодо 4,2—4,8 килограмм, Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхозодо 4 килограмм нооhон хайшалагдаа.

Ехэ нооhо үгэдэг хонидые үсхэбэрилжэ байхадаа, тэдэнэйнгээ тоо толгойень олошоруулха, hүрэг дундаhаа hайнуудыень шэлэжэ, түсгаар отаранууды бии болгохо аргатайбди. Иимэ эрилтэ мүнөө табигдана. Хэрбээ саашадаа нооhо ехэтэй хонидоо ондоо хонидтой суггань байлгаха болоо hаамнай, бүтэхэгүй хэрэг. Үүлтэрыеньшье hайжаруулжа шадахагүйбди.

Энээнhээ уламжалан, зоотехническэ худэлмэри эмхидхэлгэдэ теоретическэ талаараа бэлэдхэлтэй, племенной худэлмэри мэдэхэ мэргэжэлтэд хэрэгтэй болоно. Мүнөө үедэ племенной худэлмэри урданайхидаал шэнги бэшэ, харин ондоогоор эмхидхэгдэхэ. Нооhо абалгые ехэдхэлгэ гансашье хонидые эдеэлүүлгэ, харуулhалгаhаа болодогтүй, малай hайниие шэлэн оложо, саашадань хэрэглэдэг болоhонноо хамаг худэлмэриин үрэ дүн харагдаха байна.

ЭНЭЭНhЭЭ ГАДНА, нигэжэ ойлгохо хэрэгтэй. Ямаршье үүлтэрэй хонид адуулагдажа, харуулhалагдажа байхадаа тэрэ эрхэ байдалдаа дададаг. Киргизэй ССР-тэ нарин нооhотой үүлтэрэй хонид бии болгогдоод, тэдэ хонидынь ехэнхидээ адуулганда, бэлшээридэ байлгагдадаг болоо hэн. Тиимэ үүлтэрэй хусанууд 100 килограмм шэгнүүртэй, дунда зэргээр 11,4 килограмм нооhо үгэнэ. Эхэ хонидынь 63,5 килограмм шэгнүүртэй, 4,3 килограмм нооhотой байдаг. Эдэ хонидые харуулhалгада үбhэ тэжээлшье багаар гаргашалагдана. 13 жэлэй хугасаа соо хонин бүридэ жэл соо 68,3 килограмм үбhэн, 23 килограмм силос, 6,4 килограмм концентрат гэхэгү, али хамта 36 килограмм тэжээлэй единицэ гаргашалагдаа. Киргизэй газар дайда манай республикаhаа илгаатайшье байгаа юм бэзэ. Теэд ондоо жэшээ харуулаябди. Зэргэлээд байhан Шэтын областиин «Коммунизм» колхозодо забайкальска үүлтэрэй нарин нооhотой хонид үсхэбэрилэгдэнэ ха юм. Иимэ хонидто жэл соо 31 килограмм үбhэн, 34 килограмм концентрат гэхэ гү, али хамта 64,4 килограмм тэжээлэй единицэ үгтэнэ.

Иимэ жэшээнүүд хонидто гарай тэжээл багаар үгөөд, ехэнхидээ бэлшээридэ адуулха, гэhэн удхатай бэшэ, харин нютагай эрхэ байдалда тааража үсхэбэрилэгдэдэг хонидые бариха гэhэн жэшээтэй. Хонин гэшэмнай гол түлөб бэлшээридэ адуулагдадаг мал. Тэндэhээ үнэ сэнгүй хямда тэжээл оложо эдинэ. Энээниие мартажа болохогүй. Тиигэбэшье хонин ажалаа хүгжөөхэ, тэрэнhээ продукци элбэгээр абадаг болохын тулада үбhэ тэжээл горитой бэлдэжэ абалсаха ёhотойбди.

Мүнөө дээрээ манай республикын эрхэ байдалда нэгэ хониндо жэлэй туршада 450—500 тэжээлэй единицэ гаргашалагдаха хараатай. Энэ асуудалые шийдхэхэдээ олон юумэ мэдэхэ ёhотойбди. Теэд ямар нормо хэрэгтэйб, аймаг болон ажахы бүхэндэ жэлэй али сагта хонидые ямар харуулhанда байлгахаб — эдэ мүнөө мэдэгдэнэгүй. Тиихэдэ хээрын бэлшээри тухай, тэндэхи үбhэ ногоонойнь али эргын шэмэтэй байдаг тухайнь тодорхойлон абаагүй гээшэбди. Хонидой эдеэлүүлгэ түшаа манай республика дотор научна талаарнь үндэhэлжэ гаргаhан заабари үгы тооной. Энэ асуудал Буряадай туршалгын станциинхид, худөө ажахын институтдай малай тэжээлэй талые даажа байдаг кафедрын мэргэжэлтэд хаража, шэнжэлжэ үгэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКАДА ябуулагдаха племенной худэлмэриин гол зорилго юуб гэбэл, ойрын жэлнүүдтэ нютагай байдалда таараха, ашаг шамэ ехэтэй, нарин нооhотой хонид ажахы бүхэндэ олошоруулагдаха бэзэ. Мүнөө үедэ ехэ нооhо үгэдэг, hайн үүлтэрэй хонидтой болохо гээшэ эгээл турүүшын зорилго болонхой. Тиимэ хонид манай республикаhаа илгаатайшье байгаа юм бэзэ. Теэд ондоо жэшээ харуулаябди. Зэргэлээд байhан Шэтын областиин «Коммунизм» колхозодо забайкальска үүлтэрэй нарин нооhотой хонид үсхэбэрилэгдэнэ ха юм. Иимэ хонидто жэл соо 31 килограмм үбhэн, 34 килограмм концентрат гэхэ гү, али хамта 64,4 килограмм тэжээлэй единицэ үгтэнэ.

Иимэ жэшээнүүд хонидто гарай тэжээл багаар үгөөд, ехэнхидээ бэлшээридэ адуулха, гэhэн удхатай бэшэ, харин нютагай эрхэ байдалда тааража үсхэбэрилэгдэдэг хонидые бариха гэhэн жэшээтэй. Хонин гэшэмнай гол түлөб бэлшээридэ адуулагдадаг мал. Тэндэhээ үнэ сэнгүй хямда тэжээл оложо эдинэ. Энээниие мартажа болохогүй. Тиигэбэшье хонин ажалаа хүгжөөхэ, тэрэнhээ продукци элбэгээр абадаг болохын тулада үбhэ тэжээл горитой бэлдэжэ абалсаха ёhотойбди.

Мүнөө дээрээ манай республикын эрхэ байдалда нэгэ хониндо жэлэй туршада 450—500 тэжээлэй единицэ гаргашалагдаха хараатай. Энэ аминдань отаранууд болгогдожо илгагдаа байна.

Борьёогой нарин нооhотой хонид грозненско үүлтэрэй хонидтой дүтэрхы юм. Эхэ хонидынь дунда эргээр 50—60 килограмм шэгнүүртэй, 3,5—4,6 килограмм хүрэтэр нооhон хайшалагдана. Совхозой зоотехниг үүд хонин ажалые зүбөөр эрхилхэ хэрэгтэ горитой анхарал хандуулна.

Республика дотороо племенной худэлмэри саашадань hайнаар ябуулхын тулада мүнөө жэлhээ эхилжэ бүхы ажахынууд бонитировко хэхэ, эгээл hайн хонидыень шэлэн дабажа, аминдань харуулhалха, тоо бүридхэлдэ абаха болонобди. Нооhоной хайшалагдаhанай hүүлдэ хонидые класс классарнь, наhа наhаарнь илгажа, аминдань отаранууд болгогдожо илгагдаа байна. Ёhотойбди.

Шэнжэ шанарайгаа hайн хонидые шэлэн абажа үлөөшэ хонидоо гүрбан гаргажо илгахада таараха: нэгэнь нооhоной гоо шанараар дохи классай шэрхэ, зарим хонид ородог. Хоёрдохи шэнгэншэг нооhотой хонидань — нарибтар, шэрүүбтэр нооhотойшог хонид орохо ха юм.

Племенной худэлмэриин хэндэ нэгэл мэргэжэлтэй хидхэгдажа байдаг hаа, тэй байха. Тиигэбэшье зоотехнигүүдые үшөөл мэргэжэлтэй нэт гэжэ эмэлхэ байна.

Хаража байхада олонхи гүүд худэлмэриингөө тоо, бүридхэл гаргажа, хэрэгтэ хэрэггүй юм байгша. Бонитировко нооhоной техническэ шанараа гаха гэхэ мэтын хүндэ хашартай шэнгээр hаанаа ажал хүндэньшье хүнд нооhоной шанараар шэнгэхэ, али ударо зоотехникжэ байха болоно ха юм. Ажаллаагүйдэ аргагүй. Ажал ондоо инженер-механик, али уран зураашын ажалаа хуу hанагдана. Ёhотой гэшэмнай ажалаа зүбөө малай hайниие шэлэн абажа, hаа ашаг олзо ехээр нооhоо оролдоно ха юм.

Малай бүхы hүрэгые hайнуудыень hайса тавиг үүлтэрэй хусанууде дахаа гэшэ зоотехниг ридө угаа ехэ удха шэнэ. Энэ мэhээ ажахынуудай худэлмэри гүүдые ажалдань зүбөө үлгатай.

Р. П...

Буряадай худэлмэриин институ...

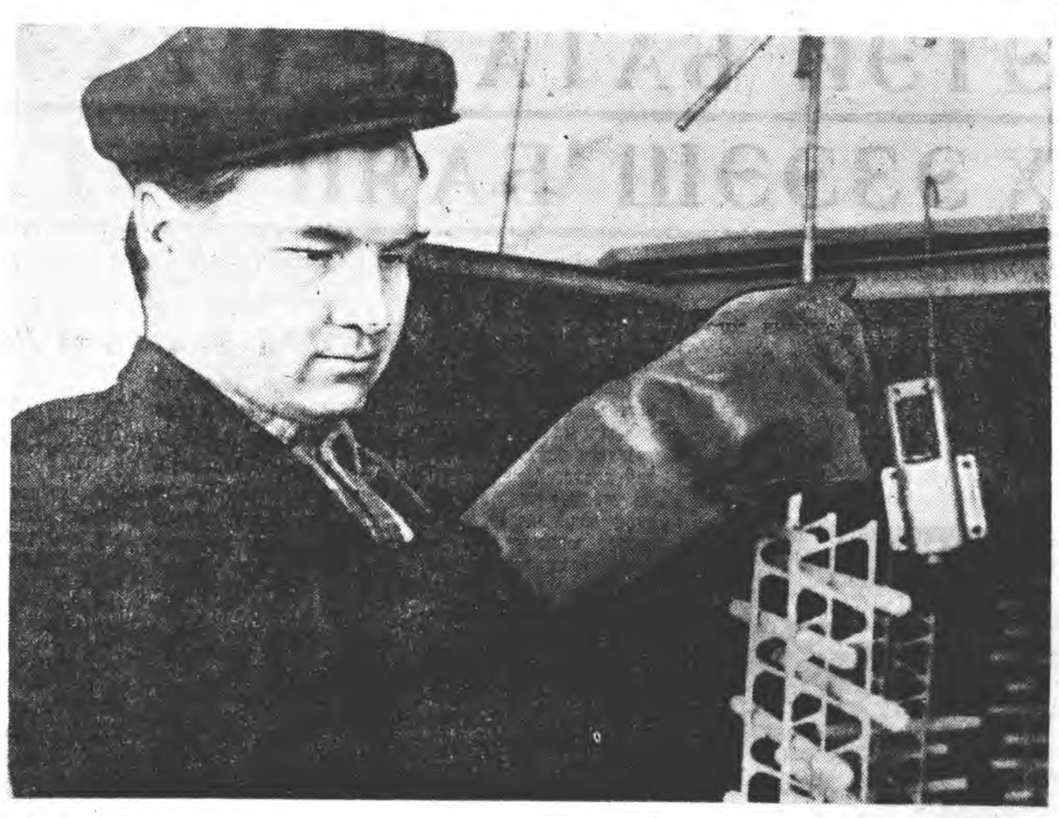

Улаан-Удын «Теплоприбор» завод хэмжүүрэй элдэб түхеэрэлгэнүүдые бүтээдэг юм. Эндэхи худэлмэришэдэй уран гараар бүтээгдhэн түхеэрэлгэнүүд манай Агууехэ ороной алишье зүгтэ таранхай, баhа хариин олон гүрэнүүдтэ эльгээгдэдэг.

Энэ заводой приборно цехэй гальваническа участок коммунис ажалай участогай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Энэ участогайхид үйлэдбэриин даабариие ходол түрүүлэн дүүргэжэ ябадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: гальваническа участогай мастер Виктор Николаевич Дедюков никелировалэгдhэн детальнуудай шанар шалган байна.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ПОЛИТИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИ—

САГ ЗУУРЫН ХЭРЭГ БЭШЭ

АЖАЛЛАХАДААШЬЕ, hҮРАЛСАХАДААШЬЕ ЭРХИМҮҮД

Чисаанын совхозой Могсохоной коммунистнууд, партийнабэшэ эдэбхитэй энэ жэлэйнгээ политическэ hуралсал түгэсхэбэ. Программаар хараалагдаhан 12 темэ үзэжэ гараhанайнгаа дүнгүүдые тэдэнэ hаяхан түгэсхэлэйнгөө хэшээл дээрэ согсолоо.

Эндэ 20 коммунист, партийнабэшэ олон эдэбхитэй hуралсажа гараа. Коммунистнууд Д. Дашицыренов, Ц. Будажапов, Д. Жимбиев болон бусад үзэhэн программаяа тон hайнаар ойлгоhоноо түгэсхэлэй хэшээл дээрэ харуулаа. Мүн эдэнэрэй олониинь, жэшээлхэдэ, И. Суворов, Д. Сампилов гэгшэд программын зарим темэнүүдээр ееhэдее хэшээл үнгэргэhэн, hуралсадаг нүхэдтее асуудалнуудые тодо hонороор ойлгуулжа үгэгшэ бэлэй.

Партийна организациин, пропагандистын туршалга хэhэн энэ ушар ехэ hонирхолтой. Юуб гэхэдэ, hуралсагшад хэшээлнүүдые иигэжэ үнгэргэхэдее ееhэдее материалаа hайнаар бэлэдхэхэhээ гадна, пропагандистын, агитаторай худэлмэриин онол дүршэлтэй болоно.

Тиихэдэ hуража гараhан хүнүүд бүгэдеерэн шахуу ажал хэрэгтэ эдэбхитэйгээр, оролдосотойгоор хандадаг болоо бшуу. Пропагандист нүхэр Ц. Д. Балдановай хүтэлбэрилдэг кружогто Улааха-Аралай hу hаалиин гүүртын hаалишад hуралсажа гараа. Эдэ hаалишад hу hааляараа аймаг соогоо ходо шахуу түрүүлжэ ябаа. Энэнэйнь ашаар совхозой 2-дохи фермэ байгша оной 1-дэхи кварталай дүнгеер партиин райкомой, аймгуйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абанхай. Мүнөө гүүртэзрхин апрель hарын түсэбые hу hаалгаар 157 процент, hу худалдалгаар 163 процент дүүргэнхэй. hуралсалдаашье, ажалдаашье эрхим дүн түйлаhан hаалишад гэхэдэ, Д. Дашиева, Ц. Шагдарова, Г. Гаттаулина болоно.

—hуралсал—манай амжалтын түлхюур мүн,— гэжэ hаалишан Ж. Дашиева түгэсхэлэй хэшээл дээрэ мэдүүлээ. Энэнь тон зүйтэй үгүүлэл. Юуб гэхэдэ, эндэхи hаалишад политическэ hуралсалда хабаадажа, парти, правительствынгаа дотоодын болон гадаадын политикые hайса ойлгожо абахаhаа гадна, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхын хойноhоо ехэ оролдолго гаргадаг юм.

Түгэсхэлэй хэшээлhээ үүдэ нэгэ иимэ тобшолол хэхэ хэрэгтэй байна. Политическэ hуралсалай амжалта гол түлэб пропагандистын шадабариhаа дулдыдана. Могсохоной кружогые үнинэй пропагандист нүхэр Ц. Балданов хүтэлбэрилее юм. Тиихэдээ hуралсагшадаа hонирхуулха, темзее тодо hонороор ойлгуулха, гүнээгы удхыень тайлбарилжа үгэхэ талаар ехэ бэлэдхэл хэдэг hэн. Илангаяа темэ бүхэнее совет арадай ажал ябуулгатай, нютагайнгаа тодорхой байдалтай холбожо. хеерееее ехэ hонирхолтой болгодогыень hуралсагшад тэмдэглээ.

Гадна иимэ ниитэ-политическэ темэнүүдэй хамуугаар тодорхой экономико шудалха дуратай байhанаа олон hуралсагшад hанамжаяа хэлээ. Энэнь мүнее партиин Центральна Комитедэй мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдэй зрилтэтэй тон нягтаар зохилдоно. Тиимэhээ ерэхэ жэлдэ hуралсагшадай энэ зрилтые хараадаа абабал hайн бэлэй. Энээн тушаа совхозой партийна организаци мүнеенhее hанаашалжа байгаа hаань тон зүйтэй.

Ж. БАДМАЕВ.

ТУhАТАЙ СЕМИНАР

Уласхоорондын асуудалнуудаар элидхэл хэдэг, лекци уншадаг хото, худөөгэй лекторнүүдэй гурбан үдэрэй семинар КПСС-эй Буряадай обкомой дэргэдэ болобо.

Энэ семинар дээрэ КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленум ба ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ тухай, республикын промышленность болон худөө ажахые хүгжөөхэ холын хараа түсэбүүд, хоёр системын экономическа мүрысөөн, капиталис оронуудай худэлмэришэн ангиин эб найрамдал, эрхэ сүлөө, арадай засат, социальна хүгжэлтын түлөө тэмсэл, Азиа, Африка, Араб оронуудай арадай национально-сүлөөрэлгын тэмсэл гэhэн лекциинүүдые КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь К. М. Продайвода, обкомэй худэлмэрилэгшэд И. П. Зинченко, К. Г. Полонных, Буряадай худөө ажахын, культурын институдуудай багшанар, түүхын эрдэмэй кандидат Б. М. Мituпов, экономическа эрдэмэй кандидадууд Д. Г. Ширабон, Н. С. Лобанов, Е. Л. Бадмаев гэгшэд уншабад.

Гадна политическэ, научна эрдэм дэлгэрүүлхэ «Знани» гэжэ Бүхэсоюзна бүлгэмэй түлөөлэгшэ нүхэр Орфенов уласхоорондын байдал тухай лекци уншаба.

Мүн уласхоорондын байдал тухай лекциинүүдэй hайн, дутуу дунданууд тухай түүхын эрдэмэй кандидат И. Ф. Суворов шэнжэлhэн байна.

Москвада болоhон КПСС-эй түүхэ уншадаг эрдэмтэдэй семинарай дүнгүүд тухай тон hонирхолтой мэдээсэл түүхын эрдэмэй кандидат Б. Батуев хэ. Мүн Москвада болоhон лектор-экономистнуудай семинар тухай экономическа эрдэмэй кандидат Ф. И. Шулунов тобшохоноор хэлээ.

Тус семинар уласхоорондын байдал тухай лекци уншадаг лекторнүүдтэ ехэ туhатай байба.

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур.
1965 оной майн 19.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хэ...

хэрэгүүдые эрхилхэ гүрэнэй комит...

«ХЭБЛЭЛЭЙ ОТЛИЧНИК» ГЭhЭН ЗНАЧОК

МОСКВА, майн 14. (ТАСС-ай корр.). Хүндэлэлэй грамотын сүүндээ зүүхэ «Хэблэлэй отличник» гэhэн значок тухай СССР Министрнүүдэй Соведэй Хэблэлэй хэрэгүүдые эрхилдэг Гүрэнэй комитедэй ба Соёлой худэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай мүнөөдэр комитедэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэ...

Хэблэлэй хэрэг, полиграфи ба номой наймаа улам hайн хүгжөөхэ ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадаhанайнь түлөө коллективүүдые, түс түс хүдэлмэрилэгшэдые үрмашуулаа иимэ Хүндэлэлэй грамота бии болгогдохонь. Хэблэлэй ажалда удха түгэсөөр хэблэн гаргахын, гоё hайханаар шэмэлгэ графиин эрилтэ эрхимээр хангахын, номой наймаа hайн хэхын түлөө, ном тараалгын хэрэгтэ олониитые үргэнее ха түрүү онол арга нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлhэнэй түлөө тэмсэhэн хүнүүд Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаха юм.

Онсо шалгарhан худэлмэрилэгшэд үбсүүндээ зүүхэ отличник» гэhэн медаляар шагнагдаха.

hҮРГУУЛИНУУДАЙ УЧЕБНИГҮҮДЫЕ САГ БОЛЗОР ХЭБЛЭН ГАРГАХА

Майн 1-нэй үедэр 190 миллион хэhэг учебнигүүд орос...даа наймаанай эмхинүүдтэ тушаагдаа. Энэнь жэлэй туршада процент болоно. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хэблэлэй...дые эрхилдэг Гүрэнэй комитедэй мүнөөдэрэй заседани дээрэ 1966 онуудай hуралсалай жэлэй учебнигүүдые хэблэлгэ...хай зүбшэн хэлсэлгын үедэ иимэ тоонуд дурдагдаа. Ажалдэмэй hургуулинуудта үзэхэ учебнигүүдые хэблэн гаргаhан...тор урда урдынхиhаа үлүү эмхидэлтэйгээр бэелүүлэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Латвиин, Литвагай, Эстониин, Белоруссиин ССР-нүүдэй...амжалтатайгаар шиидхэгдэжэ байнхай.

Гэхэ зуура, hөдэ hөдэн республикануудта hуралсалдаа гаргалга үшөөл бирагүйшэг байна. Учебнигүүдые...соб Узбетэй, Армениин, Киргизэй, Таджигай ССР-нүүдэй...гүйгөөр дүүргэгдэнэ. Хойто-Осетиин, Красноярскын, Хабаровскын, Тувын издательстванууд учебнигүүдые хэблэн гаргалаар гэгдэлтэй байhаар. Зарим издательстванууд хүнгэн...hонороор түсэблэжэ, зүбөөр эмхидхэжэ шаданагүй.

Тохёолдоhон дутуу дунданууды зайсуулха, hүргүүлэгдэ...учебнигүүд ба харуулан тайлбарилха хэрэгсэлнүүдые...шэнэ жэлэй эхилтэр гаргаха тодорхой хэмжээнүүд хараа...

В. И. ЛЕНИНЭЙ ЗОХЁОЛНУУДАЙ 53-дахи ТОМ

Түрэл орон доторнай

В. И. Ленинэй зохёолнуудай түгэс суглуулбариин 53-дахи том КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Марксизм-ленинизмын институдаар бэлдэгдэгдэд, Политиздадаар хэблэгдэн гараба. Энэ том соо 1921 оной июнь—ноябрьда бэшэгдэhэн бэшэгүүд, тэмдэглэлнүүд, телеграммануудоронхой.

Эдэ документнүүдэй ехэнхи хубинь экономическа байгуулалтын асуудалнуудта—промышленность, худөө ажахы, транспорт hэргээн хүгжөөлгэдэ, электрын элшэхүсэ үйлэдбэрилгэдэ зорюулагдана. Арадай ажахые түсэблэлгэ, бүридхэл ба статистика эмхидхэлгые hайжаруулха, ажахын тоосоо нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ, материальна урмашуулгын гол ёhо бэлэдхэ хэмжээнүүд хэдэ хэдэн бэшэг доторнь хараалагдаhан байна.

Бэшэгүүд, тэмдэглэлнүүд ба телеграммануудсоонь Ленинэй худэлмэриин онол арга эли тодоор харуулагданхай. В. И. Ленин хамтаараа хүтэлбэрилгын гол ёhо хэлбэришэгүй баримталан бэелүүлхэтэеэ хамта, дааhан хэрэгэйнгээ түлөө худэлмэрилэгшэ бүхэнэй өөрынь харюусалгые тусхайлан тэмдэглэдэг, партийна болон гүрэнэй журам наринаар сахиха, худэлмэридөө ханалгатайгаар, эмхи гуримтайгаар хандаха эрилтэ табидаг, дэмы талаар шууяха, хүхихэ ябадал буруушаадаг байгаа.

Энэ том дотор ороhон олохон документнүүд Совет гүрэнэй эб найрамдалта гадаадын политика баримталгые элирхэйлэн харуулна. Гэхэтэй хамта империалистнуудай зүгhөө сэрэгэй хорото ябуулгануудай хэгдэжэ болохо тухайда В. И. Ленин hануулан hэргылүүлдэг, ороной гоо өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадал улам шангадахыень урялдаг байhан.

Уласхоорондын коммунис худэлөөнэй нэгэдэл хангахын түлөө, бүхы оронуудай пролетариадай хүсэ элсүүлэн жагсаахын түлөө тэмсэхэ захяа заабаринууд В. И. Ленинэй бэшэгүүд дотор бии байдаг.

53-дахи томдо ороhон 575 бэшэг, тэмдэглэл ба телеграммануудай 553-ниинь энэнэй урда тээхи хэблэлнүүдтэ ороогүй байгаа, 93 документнь анха түрүүшынхеэ хэблэгдээ.

НОМ ТАРААН УНШУУЛАГШАД

МОСКВА. (ТАСС-ай корр.). Россин Федерациин уншагшадые 38 мянга шахуу библиотекэ номоор хангадаг юм. Тэдэнэй hан жасань 414 миллион 500 томhоо бүридэнэ; КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр соёлой эдэ гуламтануудай ажал хэрэгые hайжаруулха зорилготой тусхай зүблөөн—областьнууд, хизаарнууд, республикануудай (АССР) библиотекэнүүдэй директорнүүдэй семинар зарлагдаа.

Энээндэ хабаадагшад худэлмэриингөө дүй дүршэл халан абалсаhан, РСФСР доторхи библиотекын хэрэгэй ямар байhан тухайда зүбшэн хэлсэhэн байна. Политическэ, эрдэм, наукын, үйлэдбэриин ба тусхай литература улад зоной дунда тараан уншуулжа, хүн зониие коммунис ёhоор хүмүүжүүлгэдэнь партийна, совет зургаануудта туhалха гээшэ Россин Федерациин библиотекын худэлмэрилэгшэдэй гол зорилго болоно.

ДЭЛХЭЙН 60 ОРОНДО

Донецкэ экономическа районой предприятинууд үйлэдбэрилэн гаргаhан эдлэл хэрэгсэлнүүдээ дэлхэйн 60 орондо эльгээдэг юм. Түсэбтэ долоон жэлэй эхинhээ хойшо гадаадада гаргаhан зүйлнүүдэйнь хэмжээн 4 дахин ехэ болоhон, жэл соо 500 шахуу миллион түхэригэй хэмжээндэ хүрэhэн байгаа.

Металл, машинануудд, нүүрhэ, үтэгжүүлгэ тээhэн далайн суднануудд Польшо, Болгари, Югославии, Италии, ОАР болон бусад олон оронуудта ошохоёо үдэр бүри Жданов хотоhоо гарадаг.

Энэ совнархозой үйлэдбэринүүд мүнөө жэл уласхоорондын 16 выставкэдэ хабаадахань гэжэ «Правда Украины» газетэ мэдээсэнэ.

ЖЭГҮҮРТЭ ОНГОСОНУУД

Батумиин судна бүтээдэг заводой гаргаhан, үhан доро далинуудтай «Во... түргэн шуумар ... мүнөө Хара, Балтийска далайнуудта... тиин океанда та... лонхой.

ҮРЭ ЖЭМЭС... ЭДЕЭШЭ...

Май hара соо ... танда хабар байхаа... гаар зун бололсо... хадын нютагуу... персик, вишни сэ... Хойто зүгэйнь г... нуудта черешни, ... эдеэшэжэ байна.

Дэлгүүрнүүд дэ... ургасын овощ ... гарадаг боложо б... жэ «Коммунист ... тана» газетэ мэдэ... рэ ургуулагдаhан ... капуста городойн... жа худалдагдаа.

ҮДЭР БҮРИ 1...

СИМФЕРОПОЛ. ... 104» самолёт Пет... -Камчаткаhаа ер... гай аэропортдо ... рейсээр зунай... эхилээ. Эндэхи ... аэропорт үдэр бүр... лёт урган буулга... ды шэнээниие мо... юм. Симферопо... гэhэн гансахан ... үдэр бүри 15 са... дэнэ.

...-Удэ городнай урган ...илгашадинститудай ...н Клименко гэгшэд ...ааг ...ааг ...ааг

Холын аймагуудта

ТУЛ АБАЛГА ТУЛЭГ ДУНДАА

БАУНТ. Аймагай колхозуудай оро үсхэбэрилэгшэдэй дунда халуун хаһа хүрэжэ ерэнхэй. Мүнөө эндэ оронуул түрэжэ эхилээ. Аймагай ажахынуул һүүлэй үедэ 400-гаад залуу оронуултай болонхой.

Эдэнэрэй дундаһаа «Заветы Ленина» колхозой оро үсхэбэрилдэг фермын малшад эхим амжалтатай. Оро үсхэбэрилэгшэд Жамсо, Бадма Молоковтон түрэһэн оронуудаа бэлшээри һайнтай газарта — Буруунда голой эхиндэ алуулна.

ГЕОЛОГУУДАЙ ГАЗАРШАД АЯН ЗАМДАА

ХОЙТО-БАЙГАЛ. Республикымнай геологууд байгаалийн баялиг бэдэрхээр зунайнгаа аян замда мордобо. Холын аян замда байгаалийн баялиг бэдэрхээр гарагшадтаа нютагай ажалшад туһаламжа үзүүлэн, газаршан боложо, хэдэн хоногоор хүшэр хүндэ гаталууртай газараар ябадаг гээшэ. Агнуури хэдэг «Дружба» колхоз энэ жэлдэ 26 хуниие геологуудай газаршан болгожо, аян замдань мордохуулба. Геологуудай газаршадай мэдэлдэ 160 оро үгтэнхэй. Тэдэнэй булэгые коммунистнуул Сергей Симорчин, Владимир Платонов гэгшэд хүтэлбэрилнэ. Холын аян замда гарагшад Чая, Миня, Чуя голой хада хабсагай, бүтүү ой тайга соогуур геологуудые дахуулжа гараха, эдэнэрэй эдихэ хоол, хэрэгтэй зэр зэмсэгүүдые шэрэлсэжэ үгэхэ юм.

ШЭНЭ ХАРГЫН ЗҮРГЭ...

БАГДАРИН. Хойто зүгэй районуудай нэгэн — Баунтын түб Багдарин посёлогто жэлэй ямаршье сагта хүрэхэнь бэрхэтэй болодог. Ушарынь, зунай үедэ намаг, муу харгы, Витим голоор хүрэхэ гэхэдэ, түргэн урасхалтай дээрэһээ аюул тохёолдуулжа магад. Үбэлдөөшье мульһэн дээгүүр харгылхада хүшэр хүндэ ушарнуул дайралдадаг. Эгээл найдбаритай транспорт самолёт болоно...

Байгша онһоо эхилэн Багдарин ошоһон сэхэ. Һайн харгы татагдажа эхилбэ. Мүнөө хадын хабшал, намаг шабарай дундуур экскаватор, бульдозер, скреперуул шэнэ харгы гаргажа, ойроо хүртөөгүй ой тайгын гүн дунда ажаллажа байнхай. Шэнэ харгын барилга нэгэ доро хоёр тээһээ — Романовка, Багдаринһаа эхилэнхэй. Мүнөөдөө 87 километрэй зайда шэнэ харгын зүргэ татагдаа.

ОЛОН ЖЭЛЭЙ НОГООН

АХА. Хадын хабшал үндэртэ түбхинэһэн Ахын колхозуул энэ жэлһээ олон жэлдэ ургадаг ногоо тарижа эхилбэ. Энэнь тэндэхи колхозуудай тэжээлэйнтээ бааза һайжаруулхадань горитой нэмэри боложо үгэхэнь лабтай. Энэ жэлдэ аймагай колхозуул 120 гектар дээрэ олон жэлэй ногоо тариха болонхой.

ТҮРҮҮ ОРОШОНОЙДО...

КЫНДИГИРЬ. Газаамнай майн сэсэгүүд һалбаржа, ёһотойл зунай амисхал ерэнхэй. Харин Хойто-Байгалда үбдэгсоо саһан, хүйтэн. Аймагай «Дружба» колхозой орошод жэл бүри олон тул абадагаараа суурхуулдаг. Мүнөөшье эндэ тул абалга тулэг дундаа. Колхозой орошодой фермые даагша Аркадий Петрович Лекарев май һара соо олохон оронуудаа туруулэд байна. Нютагай орошодой хүнда хүндэтэй болоһон аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй зоотехник С. С. Хамаганов эдэнэртээ хирэ хирэ болоод ерэжэ, оронуудые үзэжэ, туһаламжа үзүүлжэ байдаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) зоотехник С. С. Хамаганов нухэр Лекаревой фермэдэ ерэед байна.

М. ДАШИЕВ.

ҮНЭР БАЯН ЭХЭНҮҮД

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиум СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр, үнэр баян эхэнүудые «Эхын алдар» гэһэн орденуудаар, «Эхын медаль» гажэ медальнуудаар СССР-эй Верховно Советэй Президиум һаяхан шагнаба. Хамталаа 199 эхэнүүд шагнагдаа. Тэрэ тоодо Зэдын аймагай 43, Захааминай — 22, Кабанскын — 26, Загарайн — 32, Хориин — 23, Баргажанай — 22, Яруунын — 20, Ахын — 3, Улаан-Удэ городой Советскэ районой 8 эхэнүүд шагнагдаһан байна.

«Эхын алдар» гэжэ нэгэдэхи шатын орденоор Хориин аймагай Булганай эхин һургуулиин худэлмэриляэгшэ Ф. А. Белоусова, «Первомайский» совхозой худэлмэришэн А. М. Никитина, Баргажанай адаг поселогой гэрэй эзэн эхэнэр С. А. Камалова, Кабанскын аймагай Ранжурово, Заречье тосхонуудай гэрэй эзэн эхэнэрнүүд А. Х. Болготова, В. И. Живоглядова, Загарайн Ацагат тосхоной гэрэй өзэн эхэнэр Д. Р. Цыденжапова, Захааминай «Победа» колхозой, Баян-Гол тосхоной «Коммунизм» колхозой гэрэй эзэн эхэнэрнүүд Ц. Х. Будаева, С. Н. Лыгденова, Ц. Д. Охинова, Х. Ц. Шагдурова гэгшэд шагнэгдаа.

«Эхын алдар» гэһэн хоёрдохи, гурбадахи шатын орденуудаар — 47, «Эхын медальяар» 142 эхэнүүд шагнатданхай.

Хизаар ороноо шэнжэлэлгын республиканска музей элдэб үнэтэ материал, эдлэл, документ болон бусад зүйлнүүдые олон жэлдэ суглуулһанайнгаа ашаар фондоо нилээд баяжуулаа.

Олдохоёо шухаг хомор зүйлнүүд музеймнай дараанда байдаг. Эдэ зарим эдлэл ороноймнай бусад музейнүүдтэ үгы шахуу гэжэ болоно. Тэрэнэй тоодо зандан модоор хэгдэһэн буддын томо дүрсэ халаталагдана. Тиимэ дүрсэ дэлхэй дээрэ ородоо хоёр-гурба юм гэжэ хэлэгдэдэг. Тэдэнэй нэгэн гойруу харгыгаар зөөгдэжэ, революциин үрда тээ Буряадай дасанруудай нэгэндэ асарагдаһан байха. Тэндэһээ музеймнай фондо оруулагдаһан юм.

Фондын нүтөө нэгэ дараае «Ганжур» гэжэ 112 ботитой буддын философиин согсологдомол зохёол гэжэ тоолоногдоно. Тэрэ ном энэ зуун жэлэй өхеэр Түбэдһөө асарагдаһан байжа.

Музейдэмнай эдэнһээ гадуур буддын, православна, мүн бөө мүргэлэй түүхын талаар олохон үнэтэ зүйлнүүд хадагалагдажа байнхай.

Эдэ бүхы хомор зүйлнүүд мүнөө хүрэтэр арад зондо харуулагдадагтүй байгаа. Буддын шажанай номнол бурууша агшадай Бухэроссин семинарай нёдондо манай республикада үнгэргэтдэхэдэ. Буддын түүхээр выставкэ эмхидхэгдэһэн байна. Выставкэ тон амжалтатайгаар үнгэргэгдөө. Тэрэнэй материалаар олон лекци, хөөрэлдөөн хэгдэһэн байха. Семинарай һүүлээр выставкэ хэдэн хоногто байлгагдажа, тэрэнние Улаан-Удэ хотымнай дээдэ, тусхай дунда һургуулинуудай студентнэр болон бусад харагаа байна.

Энээнтэй хамта фондынгоо гол материалнуудһаа выставкэ ходоо эмхидхэжэ байха гэһэн бодол түрөө һэн. Һүүлэй хоёр туршада республикын зарим магуудта байгуулагдаһан музейнүүдтэ өөһэдынгөө нүүдэл выставкэ эмхидхэ олообди.

Тиигэжэ республикынгаа һөө 350 километрэй газарта һан Чисаанын арадай музей ха туруушынгээ нүүдэл эльгөөһэн байнабди. Мүнөө скын арадай музейтэ хоёрдохи выставкэ бэлдэ байна. Жэлэй эсэс хүртэ өөрынгөө фондһоо үзөө нүүдэл выставкэ эмхидхэ дай музейнүүдтэ өльгөөхэ.

Зарим хүнүүд хэдэн а соо музейдэ оруулагдаха сэнтэй материал суглуулд дэнэй сэсэгы мэтээр хадг байха. Бидэнэр тэдэ үнэт нүүдые дараад байнгүй, а доо харуулха, тэдэние нягтаар хадагалха ёһотой.

К. МАЛА
музейн дир

ОЛДОХОЕО ШУХАГ ЗҮИЛНҮ

ТОБШОХОНООР...

⊙ Нарһата. Ульдэргын найман жэлэй һургуулиин һурагшад түмэрэй хаядаһа суглуулха үүсхэл гаргаһан юм. Мүнөө тус һургуулиин һурагшад арбан тоннонһоо үлүүтэй түмэрэй хаядаһа суглуулаад байна. Тэдэнэй дундаһаа наймадахи классай һурагшад шалгарна. Г. Цыдыпов, Д-Ц. Дондуков, Л. Коновалов болон бусад тус тустаа 200—200-гаад килограмм түмэрэй хаядаһа суглуулжа тушаагаад байна.

М. ГАТАНОВ.

⊙ Г. Д. Аюров Охин-Булагай совхоздо түмэршэ дарханаар гуша гаран жэлэй туршада ажаллажа ябана. Үнгэрһэн энэ үе соо Гомбо Дондопович ямар плуг, борной, тэргэ, шарга заһаа, зар даа. Тоолохо болоо һаа байха. Һаяар 65 наһ нухэр Аюров хахад гаар халуун түмэр шэ тын ажалай түлөө оро на.

М. ЦЫ

Бэшүүр.

⊙ «Эб найрамдалые гаалгада» гэһэн уран һайханай выстав хотодо нээгдэһэн байн.

Дүрсэлэн зураглал ствын олон зохёолнуу буряадаймнай залуу рааша Ким Дульбеевэй «Партизанска хизаарт худэлмэринь табигда

ЮГОСЛАВИИН СЭРЭГЭЙ КОРАБЛЬНУУД СЕВАСТОПОЛЬ ЕРЭЭ

СЕБАСТОПОЛЬ, майн 17. (ТАСС-ай корр.). СФРЮ-гэй Адриатическа флодые командалагша вице-адмирал Любо Трута гэгшын түг доро Югославиин сэрэгэй корабльнуудай отряд мүнөөдэр Севастополь город хани ёһоор аяншалжа ерэбэ.

«Напористый» гэжэ эскадренно миноносец айлшадые далай соо ябахадань үгтаа. СФРЮ-һээ СССР-тэ байдаг посольствын советник М. Влахович, тэрэшэлэн Югославиин посольствын дэргэдэ байдаг сэрэгэй, агаарай-сэрэгэй, далайн-сэрэгэй атташе полковник Р. Эрцег энэ миноносец дээрэ һуулсажа ябаа. «Һайн ябажа ерэһэнтэйтнай дашарамдуулан амаршалнабди» гэһэн тэмдэг миноносец дээрэһээ мүн эрьеын постнуудһаа үгтэһэн байна. «Баясхалан хүргэнэбди» гэһэн харюугай тэмдэг Югославиин «Галеб» гэжэ корабль дээрэһээ үгтөө.

Тогтохо газартаа дүтэлжэ ябахадаа «Галеб» нациин салют үгөө. Бухта дээрэһээ 21 буудалгаар харюугай салют үгтэһэн байна.

Корабльнуудай зогсодог газар Югославиин Социалис Федеративна Республикын болон Советскэ Союзай үүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн байгаа. Совет болон югослав арадуудай хоорондохи хэтэ мунхын, бата бэхи хани барисаанай, харилсаа холбооной хүндэлэлдэ зорюулагдаһан юрөөлэй үгэнүүд сербскэ болон ород хэлэнүүдээр улаан будуул дээрэ бэшээтэй байба. Бухтада байһан советскэ корабльнуул тугуудаа үргөө. Личнэ составуудынь палубануул дээрээ жагсаалда зогсоод байгаа.

Сэрэгэй морягуул болон севастополиинхид югослав ханинарые халуунаар үгтаа. Хара далайн Улаан тугта флодой штабай начальник вице-адмирал Г. К. Чернобай үгтагшадай дунда байлсаа.

Югославиин Адриатическа флодые командалагша бүлэг офицернуудтэй хамта горгуйсэдкомой туруулэгшэ П. М.Стенковойдо айлшалаа. Айлшалалгын үедэ Украинын КП-гэй горкомой нэгэдэхи секретарь В. И. Пашков байлсаа. Удаань айлшад Хара далайн флодой штаб тээшэ ошоходонь, флодые командалагша адмирал С. Е. Чурсин, Сэрэгэй Советэй тэшүүд тэдэние үгтаа. Вице-адмирал Любо Трута гэгшые үгтамжада зорюулагдажа, хүндэлэлэй харуул табигдаһан байгаа. СФРЮ-гэй болон СССР-эй гүрэнэй гимннуудэй аялган эзэлээ.

Удаань хани ёһоной үүлзалгын болоходо, Хара далайн флодой морягуудай зүгһөө Югославиин флодто бэлэг болгон В. И. Ленинэй скульптурна портредые С. Е. Чурсин дамжуулан үгөө, хоёр ороной арадуудай болон флодуудай хоорондохи хани барисаанай улам бүри бэхижэн үргэдэхые хүсэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээ.

— Таанадай анхаралтайгаар үгтаһанда бидэнэр сэдьхэлээ хүндэлгэнэбди, Хара далайн флодой айлшад боложо, баатар-город Севастопольдо ерэһэндээ баясанабди,—гээд вице-адмирал Любо Трута мэдүүлээ. —Хара далайнхидай болон севастополиинхидай габьяануул дайнай жэлнүүдтэ арадай-сүлөөрэлгын тэмсэлдэ югослав сэрэгшэдые зоригжуулдаг байгаа. Шэрүүн шанга байлдаануудай болоһон газарые хараха, байлдаануудта хабаадагшадтай уулзаха байһандаа бидэнэр зол хубитай байнабди. Баатарнуудые бидэнэр үнэн зүрхэнһөө хүндэлнэбди.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ эрхэ сүлөөгэй, бэсэ даанхай байдалай түлөө югослав- арадай хэһэн байлдаануул тухай һануулһан зурагые Хара далайнхидта бэлэг болгон С. Е. Чурсинда Любо Трута дамжуулан үгөө.

Городой хүтэлбэрилэгшэд, тэрэшэлэн Хара далайн флодые командалагша адмирал С. Е. Чурсин «Галеб» корабль дээрэ харюу болгон айлшалаа. Югославиин морягуул Севастопольтой танилсажа эхилһэн байна.

ИМПЕРИАЛИЗМДА ЭСЭРГҮҮСЭН НЯГТААР ЖАГСАХЫН ТҮЛӨӨ

ВИННЕБЭ, (Гана). Азиа, Африкын арадуудай һанал нэгэдэлгын IV конференци эндэ болоод, һаяхан хүдэлмэреэ дүүргээ. Империализмда, колониализм болон шэнэ ёһоной колониализмда эсэргүүсэн, һанал нэгэдэлгын бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэлэй асуудалнуудаар конференци хэдэ хэдэн шухала шидхэбэринуудые баталан абаа. Мүнөөнэй уласхоорондын байдалые гүнзэгыгөөр шэнжэлһэн, Афро-Азиин һанал нэгэдэлгын хүдэлөөнэй гол ёһонуудые, мүнөөнэй шатада тэрэнэй дүүргэхэ зорилгонуудые тодорхойлһон юрэнхы декларацы болон ниитэ-политическэ резолюциие конференци һайшаагаа.

Америкын империализмын гэмтэ муухай һанаашалганууд болон ябуулганууд тухай тусхай резолюци баталан абтаһан байна. Вьетнам арадта конференциин хандалга, эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй болон бэсэ даанхай байдалай түлөө вьетнам арадай хэжэ байһан тэмсэлые дэмжэһэн резолюци һайшаагаа.

Конференцидэ хабаадагшад тусхай резолюци гаргажа, Доминиканска Республикада Америкын хэжэ байһан интервенциие буруушаагаа, тэрэшэлэн шэнэ ёһоной колониализмда, США-гай, Англиин, Бельгиин империализмын агентнуудтэ эсэргүүсэн, оронойнгоо эрхэ сүлөогэй, бэсэ даанхай байдалай түлөө тэмсэжэ байһан Конгын (Леопольдвиль) арадые дэмжэжэ байһан тухайгаа мэдүүлээ.

Азиа, Африкын хүгжэжэ эхилһэн оронуул тушаа империализмын хэдэг экономическа доётолгодо, баалалта болон заналтада эсэргүү ябуулга хэхэ хэмжээнүүдые хараалһан хэдэ хэдэн резолюциууд болон шидхэбэринүүдые конференци баталан абаа.

Социальна болон культурна талаар ябуулганууде хэхэ программа, гурбан түбшин—Азиа, Африка болон Латиин Америкын арадуудай һанал нэгэдэлгын конференциие ерэхэ жэлдэ Гаванада үнгэргэхэ тухай дурадхал һайшаагдаһан байна.

(ТАСС).

Ядерна дайе зайсуулха!

ПРАГА, майн 17. (ТАСС). Урда-Вьетнамда Америкын сэрэгэйхидэй хэжэ байһан интервенциие хамтынгаа хүсөөр болюулгаха, дайнай дэлгэрэлгые һаатуулха— шухалын шухала зориилго бүхы дэлхэйн хүнүүдэй үмэнэ табигдажа байна. Хүн түрэлтэниие ядерна дайнһаа абархын тулада бүхы хүсэеэ гаргаха хэрэгтэй гээд Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Советэй секретариадай коммюнике соо хэлэгдэнэ. Вьетнам арадые дэмжэхэ зориилгоор эб найрамдалай хүсэнүүдэй ябуулга хахэ уласхоорондын неделиин үнгэргэгдэхэеэ байһантай дашарамдуулан, тус коммюнике мүнөөдэр толилогдоһон байгаа. Энэ недели майн 23—30-да үнгэргэдэхэ юм.

Атомна зэбсэгээр хангагдаһан далайн сэрэгэй флотилиинуул Вьетнамай болон Хитадай Арадай Республикын эрье шадарай үһан соогуур тамаржа ябадаг. Да-Нанга шадар атомна зарядтай һомонуудаар буудажа шадаха артиллери байрлуулагданхай гээд коммюнике соо онсолон тэмдэглэгдэнхэй.

Атомна зэбсэг хэрэглэдэжэ болохо байһан тухай хэблэлэй мэдээсэлнүүдые Америкын Холбоото Штадуудай правительство эридээр буруушаагаагүй байха юм. Энэ хадаа хүнүүдэй һанаа сэдьхэл ехээр зобооно гээд коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Доминиканска Республикада Америкын хэжэ байһан интервенци дэлхэй дээрэхи байдалые бүри шахардуу шанга болгоо гээд ЧТК агентствын дамжуулһан энэ коммюнике соо хэлэгдэһэн байна.

Батрагууд забастовко хэнэ

РИМ, майн 17. (ТАСС). Италиин хойто талын табан провинцида 90 мянган батрак 24 часай забастовко мүнөөдэр хээ. Италиин гурбан гол профсоюзна нэгэдэл—Италиин Ажалай бүгэдэ ниитын конфедераци, Италиин Ажалай союз, Италиин Ажалшадай профсоюзуудай конфедераци энэ забастовкые эмхидхэһэн байна. Орон дотор эдихэ ууха юумын сэнгэй хүндэрһэнтэй дашарамдуулан, салин хүлһэ дээшэлүүлхэ тухай ажалшадай эрилтэнүүдые хараада абан, шэнэ хамтын договор баталхаһаа помещигуудэй арсаһанда харюу болгогдожо энэ забастовко эмхидхэгдэһэн байха юм.

ҺУРАГШАДАЙ ОЛИМПИАДА

Москва хотодо һурагшадай дунда физикэ, математика болон химеэр үнгэргэгдэһэн дүрбэдэхи олимпиада дүүрэбэ. Һонирхолтой энэ тоо бодолгын мүрысөөндэ хамталаа 900 һурагша суглараа. Манай республикаһаа долоон һурагша ошоһон юм. Түгэсхэлэй мүрысөөндэ оролсоһон эдэнэр физикэ, математикаар тоо бодоходоо яһала һайн үрэ дүн түйлаһан байна. Хэжэнгын дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагша Аркадий Дугарцыренов физикээр болоһон олимпиадада хоёрдохи һуури эзэлжэ, Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа. Улаан-Удэ городой 1,3-дахи һургуулиин 10-дахи классай һурагшад Владимир Митапов, Беликто Аюрзанаин гэгшэд физикэ, математикаар тоо бодоходоо шалгарһанайнгаа түлөө грамотануудаар шагнагдаа.

Байгша оной август һарада Новосибирск городой университедэй дэргэдэ физикэ, математика, химиин һургуули эмхидхэгдэхэ юм. Манай республикаһаа гол хүдөө тосхонуудай һурагшоо шалгарагшад ошоолагдана. Хамталаа 25 болонхой. Зунай олимпиадаһон эдэнэр гурбан недел шада амаржа байхадаа, тедэй мэдээжэ эрдэмтэ шагнажа, Сибириин зо хэлэй олимпиадада бэлдэ на.

И. ПЕТ

— Эдеэнэй дэ тэл, манай үхибүүд кофе, компот ууха тай юм. Амтатай хооллоһон эдэнэр удэртөө хүхюун сэ наадажа ябадаг,— гоошон Валентина ва хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Удэ городой Бат нугада түбхинэһэн саад-яслида то ажалладаг Валент никова амтатайха үхибүүдтээ аягал

Б. ЦЫРЕМПИЛО

„Адли һаналтай байба“

ДЕЛИ, майн 17. (ТАСС). Премьер-Министр Шастриин, тэрэнэй делегациин гэшүүдэй Советскэ Союзда аяншалжа байлга тухай Индиин түбэй газстэнуул гол анхаралаа хандуулһан зангаараа. Советскэ Союзай хүтэлбэрилэгшэдтэй Шастриин Москвала хэһэн хэлсээнүүдэй «үгэсэ ойлгосолгын оршон байдалда» үнгэржэ дүүрэһэн тухай мүнөөдэрэй газетэнүүл түрүушынгээ хуудаһануудта мэдээсэнэ. «Хоёр талын нилээд адлирхуу һаналтай байные, индийско-советскэ хани барисаа али болохоор бэхижүүлхые тэдэнэй эрмэлэздэг байһые» хэблэл тэмдэглэнэ.

Шастриин Ленинградта аяншалһан тухай үргэнөөр бэшэгдэнэ. Москагай телевиденеэр Шастриин хэлэһэн үгэ хэблэлдэ эли газарнуудта толилогдоно.

Урда-Вьетнамай партизануудай ябуулганууд

ПАРИЖ, майн 17. (ТАСС). Һомо хэрэгсэл шэрэжэ ябаһан ашаанай машинануудай колоннодо Урда-Вьетнамай партизануул һаяхан добтолоо һэн. Тэрээнэй эсэстэ 43 хүн, тэрэ тоодо хоёр американец алуулһан, 20 хүн шархатаһан, 39 хүн һураггүйгөөр үгы болоһон байна. Тус бүридөо 3 тонно һомо хэрэгсэл шэрэжэ ябаһан 14 ашаанай машиные Урда-Вьетнамай нислэлһээ хойшоо 75 километртэ Сайгон-Далат гэжэ хартыг дээрэ партизануул добтолһон байгаа. Энэ харгы һаяхан болотор «аюулгүй» гэжэ тоологдодог байһан юм.

Франс Пресс агентствын корреспондентын Сайгонһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, партизануул 13 ашаанай машиные, тэдэние хаража ябаһан правительственна сэрэгүүдэй 100 гаран солдадые усадхаа. Харуулшад хадаа хүсэд дайшалхы зэһэнги байһан бүлэг вертолёдуудтай холбоотой байдаг байгаа. Мүн самолёдуул харуулшадай хойноһоо ажаглан нинлэжэ ябадаг һэн. Нэргылэлгын эдэ бүхы хэмжэнүүдэй абтаһан байбашье, партизануудай ябуулга хүсэд ехэ амжалтатайгаар дүүрээ. Иишэ эльгээгдэһэн 14 вертолёт болон хэдэн истребитель-бомбардировщигуудай хүрэжэ ерэхэдэнь, партизануул харагдахаа болижо ошоһон байгаа.

Лаос тушаа Женевскэ хэлсээнүүдые наринаар сахиха!

ХАНОЙ, майн 17. (ТАСС). Нео Лао Хак Сат партийн зэбсэгтэ хүсэнүүдэй түлөөлэгшэ Лаос тушаа уласхоорондын комиссида бэшэг эльгээжэ, Сан-Неа болон Фонг-Сали провинциинуудай олон районуудые Америкын авиациин һаяхан зэрлиг муухайгаар бомбодожо, сүлөөлэгдэһэн районуудай хүн зонло ехэ хохидол ушаруулһыень эрид шууд буруушаагаа гээд Вьетнамай информационно агентство мэдээсэнэ.

Эдэ ябуулганууде дары зогсоохыень, тэрэшэлэн Лаос тушаа 1962 оной Женевскэ хэлсээе хүндэлхыень, наринаар сахихыень США-е бадахаа үрэ ехэтэй хэмжээ абаха тухай уласхоорондын комиссида энэ бэшэг соонь эрилтэ хэгдэнхэй.

ПРАВ БУРЯ

Мүнөөдэрэй

Нэгэдэхи хуу
бэлшээрилдэ ма гаар гараха тух Буряадай Хоца рэмжэтэ драматич тистнуудай Монг репортаж. ТАСС- лон башашье мат

Хоёрдохи хууда
эй ЦК-гай мар шидхэбэрние хус гэһэн рубрика до хын институдай д новай «Хонин аж арга» гэһэн стат ских гэгшын кор рэл орон доторна

Гурбадахи х
хуудаһан ажалша зорюулагдана.

Дүрбэдэхи хууда
нютагай һонин, х мэдээсэл.

Редактор
Ц. О.

Шанай адрес, телефонуу

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. У улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам тора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариат отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промы —48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийн —40-49, идеологический—24-74, советского строите быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, и ции—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати Министров Бурятской АССР.

Н00813. Зак. №

БУРЯАД ҮНЭН
4-дэхи нюур.
1965 оной майн 19.

США. Нью-Йоркын Федеральна банкын хүдэлмэрилэгшэд подвал соо байһан эдэ алтан шудхамалнуудые юундэ шэгнээ гэжэ һананат.

Американска банкнуудай алтан һаянай дундаржа эхилээ. США-гай финансова министерствын мэдээсэһэнэй ёһоор, 1965 оной түрүүшын һарануудта 825 миллион долларой алтан гаргашалагдаа, харин нёдондо 125 миллион долларой алтан гаргашалагдаһан юм.

ТАСС-ай фото.